

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Костадин Михайлов Бураджиев

**за представения от ас. Зоя Илийчева Микова дисертационен труд на тема
“Традиционни практики и музика на етническите общности в град
Пловдив” за присъждане на образователната и научна степен “Доктор”**

В своя дисертационен труд ас. Зоя Микова ни представя съвременен и актуален поглед върху обособените етнически общности в гр. Пловдив, проследявайки традиционните им културни практики и музиката, която ги съпровожда. Трудът е съставен от Увод, три глави, Заключение в обем от 323 страници. Използвана е огромна по мащаб литература и източници, статистически данни, събран и дешифриран музикален материал.

Темата за различията, културни и религиозни, са проблем вълнуващ все повече хората, проблем, освен за познанието, но и на политическото управление в България след 1990 г. Културните различия имат значение на регионално и местно равнище и проявите им са в условията на икономически, социален и политически преход на нашето общество. Те (културните различия) са обект на държавна политика и се управляват на няколко равнища - държавни, общински и чрез редица програми, подпомагащи опазването на културната идентичност и специфика на различните общности.

Именно за това, дисертационният труд на ас. З. Микова (първото интердисциплинарно изследване, реализирано на основата на емпирично проучване върху традиционните практики и музика на етническите общности в гр. Пловдив) е ценен принос в опознаването на различните етнически общности и опазването на техния бит и култура.

Трябва да се подчертае, че в хода на самото изследване дисертантът е срещнал много трудности от породеното недоверие към “чуждия” на общността, а от там и необходимостта от прилагане на различни методи и

подходи за реализиране на интервюта с респонденти от различните общности. Разгледани са изследвания и публикации от представители на различните етнически общности, даващи богата информация за техния бит и култура.

Освен богатите географски и исторически сведения за град Пловдив, които са в Първа глава на труда, подробно са разгледани процесите за промяната на традиционната култура в контекста на големия град и средата (икономическа, културна и социална), в която живеят различните общности или както пише дисертантът "... фолклорът и традицията масово се възприемат като част от патриархалното село и според "новите граждани" не са част от градския културен живот." Мен лично ме заинтригува подхода и методите на дисертанта при осъществяване на разговорите с различни респонденти и създадените ситуации. Всичко това е спомогнало за набирането на огромна по мащаб информация, водеща до задълбочен анализ и направените в края на главата изводи.

Във Втора глава на дисертационния труд ас. Зоя Микова изследва съхранените традиционните практики на отделните общности, повлияни от интензивното влияние на градската среда и междуетническото общуване, разделяйки ги на две големи групи - календарни и семейни, намирайки общи времеви моменти при всички етнически общности. Дисертантът стига до извода, че "независимо от видимите различия - етническа принадлежност, вероизповедание, майчин език и др., хората изповядват нравствени, духовни и морални ценности", които ги обединяват на основата на общовалидни за всички нас ценности - помирение, почит, благотворителност, постигане на духовна чистота. Значително място в главата е отделено на навлизащите в живота на пловдивчани западни практики, които променят (изместват) традиционно-празничната култура на града, водещо до негативни явления като консуматорството, показността, музеизирането на традицията.

Третата глава на труда е посветена изцяло на музиката на етническите общности и както пише дисертантът "стана известно, че градският терен, в това число градската песен и т. нар. градски фолклор дълго време са били terra incognita за научната общност." Записани, дешифрирани и класифицирани са

52 песни и две инструментални мелодии, като впечатление прави жанровото разнообразие на материала. ас. Микова обособява няколко групи песни - религиозни, обредни, популярни и детски. Намерени са определени интонационни сходства сред някои песни, което дава основание на дисертанта да изкаже предположение за “съществуването на общи балкански музикални модели, които за определен период са активни по цялата територия на полуострова и съществуването на перманентен процес на межкултурен обмен и наличие на сходства не само в традиционните практики, но и в музикалната култура на етническите общности в Пловдив.”

Напълно подкрепям изведените приносни моменти в дисертационния труд на ас. Зоя Микова като отново подчертавам, че това изследване е първото задълбочено проучване на традиционната култура и музика на етническите общности на територията на гр. Пловдив и е база за развитие на темата в национален мащаб и както пише дисертанта “... Популяризирането на резултатите от настоящото изследване би могло в значителна степен да стимулира културните взаимоотношения между етническите общности и по този начин да съдейства за предотвратяване на възможни етнически конфликти ... и приобщване на малцинствата в градското и национално общество.”

Оценявайки високо предложения дисертационен труд и отчитайки неговия приносен характер, с пълно ОСНОВАНИЕ и УБЕДЕНОСТ предлагам на членовете на уважаемото научно жури да гласуват за присъждането на научната и образователна степен “Доктор” на ас. Зоя Илиичва Микова.

02. 09. 2015 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Костадин Бураджиев/